

Jogi (bíróági) könyvtári információs rendszerek a világban – egy nemzetközi konferencia tapasztalatai - (IALL - Toronto, Kanada, 2012)

Gerencsér Judit – Gerencser@kuria.birosag.hu
Kúria Könyvtára, MKE Jogi szekció

RÉSZVÉTEL A IALL ÉVES KONFERENCIÁJÁN – TORONTO, KANADA

Jogi Könyvtárak Nemzetközi Szövetsége (IALL)

„A Jogi Könyvtárak Nemzetközi Szövetségét – *International Association of Law Libraries* (IALL) 1959-ben alapították. A IALL non-profit nemzetközi szervezetként működik, amelynek tagjai elsősorban jogi információkat gyűjtő és abból tájékoztató könyvtárak, könyvtárosok – személyek és intézmények egyaránt. A IALL több mint 400 tagja az öt kontinens közel ötven államát reprezentálja. A IALL minden típusú és méretű jogi gyűjteményt szívesen lát tagjai között. Így az egyetemek jogi könyvtárait, a nemzeti és parlamenti könyvtárakat a közigazgatási intézmények és a bíróságok könyvtárait is megtalálhatjuk a szervezet tagjai között. A IALL támogatja a jogi könyvtári hivatást és a jogi információkhoz való széles körű hozzáférést. A szervezet egy nemzetközi fórum segítségével lehetőséget biztosít a jogi információs szakemberek számára az együttműködésre és a jogi információkhoz való világszintű hozzáférésre a szakmai kapcsolatok révén. A IALL számára kiemelt fontosságú a jogi szakemberek támogatása ösztöndíjak és pályázatok odaítélésével.”¹

Jogi Könyvtárak Nemzetközi Szövetsége (IALL) – 2012. szeptember 30 – október 4. – Toronto

Forrás: <http://www.iall.org/iall2012/>

¹ International Association of Law Libraries - Jogi Könyvtárak Nemzetközi Szövetsége - <http://iall.org/> (2012. október 13.)

A Jogi Könyvtárak Nemzetközi Szövetségének éves konferenciája a szervezett legfontosabb és legkiemelkedőbb eseménye minden évben. 2012-ben a IALL éves szakmai konferenciájának **TORONTO** városa adott otthont, **2012. szeptember 30. – október 4.** között.

A IALL minden évben írásbeli pályázat útját lehetőséget biztosít 3 jogi könyvtárosnak és információs szakembernek a világ bármely országából, hogy pályázat segítségével részt vehessen az éves konferencián. Idén nagy örömmre eddigi bírósági szakmai pályafutásomnak (*Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatal Magyar Bíróképző Akadémia, Kúria Könyvtára*), a Magyar Könyvtárosok Egyesülete (MKE) Jogi szekció eddig szakmai tevékenységének és a IALL-hoz benyújtott szakmai pályázatomnak köszönhetően egyike lehettem annak a **3 kiválasztott külföldi szakembernek, jogi könyvtárosnak**, akik részt vehettek a konferencián - <http://iall.org/scholarship.html>.

A 2012-es év IALL ösztöndíj nyertesei:

- GERENCSÉR JUDIT: Kúria Könyvtára, Budapest, Magyarország
- GLORIA ORREGO HOYOS: Biblioteca Max von Buch at Universidad de San Andrés, Buenos Aires, Argentina
- JOSEPH A. SEMUGABI: Law Development Centre Library, Kampala, Uganda

A KONFERENCIA SZAKMAI PROGRAMJA ÉS SZAKMAI TAPASZTALATAI

Az idei IALL szakmai konferencia az alábbi címet kapta: **Kanada: a kulturális mozaik és a nemzetközi jog.** A konferencia lehetőséget biztosított arra, hogy a résztvevő jogi könyvtárosok, információs szakemberek és jogi kutatók előadásokat hallgathattak és tapasztalatot cserélhettek Kanadáról nemzetközi jogi kérdéskörben és a kiemelkedő, aktuális jogi témák hazai alkalmazására vonatkozóan. A szakmai rendezvény előadói között nagyon neves kanadai jogi szakértőket, gyakorló jogászokat, tudósokat és jogi információs szakembereket, könyvtárosokat üdvözölhattunk.

A IALL 2012. évi szakmai konferenciáján Torontóban 150 jogi információs szakember és könyvtáros vett részt 20 országból (pl. *USA, Kanada, Egyesült Királyság, India, Németország, Hollandia, Lettország, Észtország, Nigéria, Uganda, Ausztrália, Argentína, Korea, Törökország, Finnország, Norvégia* stb). A konferencia résztvevői a jogi könyvtári és

információs rendszer teljes spektrumát képviselték: felsőoktatási (egyetemi, főiskolai) jogi könyvtárak (*Yale Egyetem, Oxfordi Egyetem, Duke Egyetem, Torontói Egyetemi, Yorki Egyetem, Kaliforniai Egyetem, Rutgers Egyetem* stb.); bírósági könyvtárak (*legfelsőbb bírósági, tartományi, szövetségi* stb.), nemzeti könyvtárak (Washingtoni Kongresszusi Könyvtár, Észtország stb.); jogi könyvkiadók (*HeinOnline, Oxford University Press, BRILL, Justis Publishing, VLEX, Walters Kluwer Law & Business, NELLCO* stb.); kormányzati információs szakemberek és jogi képző intézmények vezetői (pl. *University of London Institute of Advanced Legal Studies*).

Szakmai konferencia és előadások

A jogi szakmai konferencia szakmai előadásainak főbb témakörei:

- Kanada és a multikulturalizmus
- Nemzetközi emberi jogok kanadai megközelítésben
- A kanadai őslakosok jogai
- Környezetvédelmi jog és Kanada nemzetközi kötelezettségei
- A kanadai jogi kutatás és forrásai
- Nyílt hozzáférés (*open access*) a jogi információhoz Kanadában
- Fejlesztések és új információs szolgáltatások a jogi információ szolgáltatás területén
- Nemzetközi kereskedelmi jog

Szakmai könyvtárlátogatások

A IALL éves konferencia keretein belül az alábbi intézményeket és jogi könyvtárakat, ismertem meg közelebbről történetük, működésük és szolgáltatásaikat tekintetében:

- The Law Society of Upper Canada - <http://www.lsuc.on.ca/>
- The Great Library of the Law Society of Upper Canada - <http://rc.lsuc.on.ca/library/home.htm>
- Judicial Library Services at Ministry of the Attorney General - <http://www.attorneygeneral.jus.gov.on.ca/english/courts/>
- Legislative Assembly Ontario: <http://www.ontla.on.ca/web/home.do>
- Legislative Assembly Library - http://ontla.on.ca/web/go2.jsp?locale=en&Page=/lao-organization/library_mandate_history&menuItem=lao-organization
- Osgoode Hall Law School - <http://www.osgoode.yorku.ca/>
- Osgoode Hall Law School Library - <http://www.osgoode.yorku.ca/library>
- Toronto Public Library - <http://www.torontopubliclibrary.ca/>

JOGI KÖNYVTÁROSOK KANADÁBAN ÉS AZ USA-BAN

A IALL konferencián való részvétel arra is lehetőséget biztosított, hogy minél részletesebben megismerhessem az amerikai és kanadai jogi könyvtárak és jogi könyvtárosokat elsősorban rendszerük, szakmai szervezeti kereteik, működésük és szolgáltatásaik tekintetében. A szakmai beszélgetések és a konferencián kapott szakmai tájékoztató anyagok segítségével egy világos képet kaphattam arról, hogy a kanadai és amerikai jogi könyvtárak milyen főbb

feladatokkal és kihívásokkal küzdenek a 21. században. Ebben a tekintetben számos olyan feladat- és problémakör rajzolódott ki számomra, amely a magyar jogi könyvtárakat is nagymértékben érinti és foglalkoztatja jelenleg.

Megismerkedhettem két fogalommal is, amelyek a fő irányú törekvések az amerikai és kanadai jogi könyvtárakban: *embedded librarianship* = beépített könyvtárosság és *embedded librarians* = beépített könyvtárosok. Az amerikai és kanadai jogi könyvtárakban a legfontosabb cél annak elérése, hogy a könyvtár legyen az adott intézmény (egyetem, bíróság, cég stb.) elsődleges információforrása és információ szolgáltatója. A jogi könyvtárak átlépnek hagyományos könyvtári környezetből egy új keretbe, ahol a szolgáltatások nyújtása kerül előtérbe és az első helyre.

A beépített könyvtárosok számára a felhasználó munkaköre, szakmai feladata és információs igénye áll a középpontban, akikkel igyekeznek a lehető legszorosabb partneri viszonyt kiépíteni (*true partnership*). Az Egyesült Államokban és Kanadában nagy hangsúlyt helyeznek arra, hogy a jogi könyvtárosok erősítsék a könyvtár jelenlétét és szerepét a szervezeten belül – ezáltal *a jogi könyvtárosok hozzáadott értékű információs szakemberekké válnak*.

A beépített könyvtárosok új további készségeket fejlesztettek ki, amik mind nagyon fontos szereppel bírnak az intézmények, könyvtárak hatékony működésében:

- Kommunikációs készségek
- Szaktudás
 - Jogi
 - Technológiai
 - Könyvtári-információs
- Ráhatás / befolyásoló készség
- Tárgyalási készségek
- Információ szervezése, értékelése

Ami szintén nagyon hangsúlyos kérdés, hogy a technológia nagyon gyorsan változik és fejlődik, illetve ennek drámai hatása van a jogi információk szolgáltatása területére is. Új tendencia, hogy a jogi információs intézményekben egyre fontosabbá válik az információk online módon történő szolgáltatása és az állománygyarapításnál figyelemmel lenni nyomtatott és/vagy elektronikus dokumentumok beszerzésének kérdéskörére. A külföldi tapasztalat is azt mutatja, hogy a jogi könyvtárak a költséghatékonyságot és az információs igényeket tartják szem előtt. Azonban a szakmai beszélgetések arra is rávilágítottak, hogy a külföldi kollégák is figyelemmel vannak a generációs különbségekre és a felhasználói igényekre hasonlóan, mint Magyarországon és nagy hangsúlyt helyeznek a felhasználóképzésre.

ÖSSZEGZÉS ÉS JAVASLATOK MEGFOGALMAZÁSA A HAZAI KÖNYVTÁRÜGY SZÁMÁRA

A IALL nemzetközi szakmai konferencián való részvétellel, a szakmai előadások és a könyvtárlátogatások segítségével tovább mélyíthettem jogi könyvtári és információs szakmai ismereteimet, betekintést nyertem a kanadai és amerikai jogi könyvtáros hivatás főbb ismérveibe, illetve a kialakult szakmai kapcsolatok révén a jövőben remélhetőleg

elősegíthetem és erősíthetem a Kúria és Jogi szakkönyvtárának külföldi szakmai kapcsolatait a jogi információk szolgáltatása területén. A konferencián megszerzett új tudást és tapasztalatokat igyekszem minél hatékonyabban a bírósági könyvtári információs rendszer és a Kúria Jogi szakkönyvtára fejlesztésében lehetőség szerint alkalmazni a minél eredményesebb szolgáltatások nyújtása tekintetében az ítélkező munkatámogatásában.

További előny, hogy a sikeres pályázat egy éves IALL-tagságot is jelent a nyertes pályázó és munkahelye számára, illetve egy évre térítésmentesen hozzáférést kaptunk az *International Journal of Legal Information* - <http://iall.org/journal.html> című szakmai folyóirathoz.

Őszintén hiszem, hogy részvételem a jogi könyvtárosok nemzetközi közösségének éves találkozóján kölcsönös előnyökkel jár majd mind a Kúria Jogi szakkönyvtára és mind a bírósági könyvtári információs rendszer számára.

A nemzetközi szakmai konferencia részvételemmel szoros kapcsolatban az alábbi javaslatokat fogalmazom meg a hazai (jogi) könyvtárügy számára:

- a (jogi) könyvtárosok és a jogtudomány területén dolgozók továbbképzésének nagymértékű támogatása
- az állampolgárok jogi tudásának elősegítése és támogatása közös projektek révén
- lehetőség szerinti bekapcsolódás a nemzetközi jogi könyvtári szakmai szervezetek munkájába
- összehangolt szakmai együttműködés elősegítése a jogi könyvtárak és könyvtárosok között
- publikációs tevékenység a jogi hagyományos és nem hagyományos információforrásokra vonatkozóan a hazai és külföldi szakirodalomban
- szoros szakmai együttműködés a külföldi szakmai jogi információs intézményekkel
- tananyagok létrehozása és képzések indítása a jogi könyvtárosok számára

Budapest, 2013. március 9.

Felhasznált irodalom

1. AALL/ILTA Digital White Paper: The New Librarian: <http://www.aallnet.org/main-menu/Publications/aall-ilta-white-paper> (2012. március 9.)
2. Az Amerikai Jogi Könyvtárosok Szövetségének hivatalos oldala: <http://www.aallnet.org/> (2012. március 9.)
3. Jogi Könyvtárak Nemzetközi Szövetségének hivatalos oldala: <http://iall.org/> (2012. március 9.)
4. Kanadai Jogi Könyvtárosok Szövetségének hivatalos oldala: <http://www.callacbd.ca/en/content/home> (2012. március 9.)
5. Law Library Journal – <http://www.aallnet.org/main-menu/Publications/llj> (2012. március 9.)